

Område: Den adm. direktør   Udarbejdet af: Arne Vesth Pedersen
Afdeling: Regionssekretariatet   E-mail: Arne.V.Pedersen@regionsyddanmark.dk
Journal nr.: 07/18829   Telefon: 76631104
Dato: 15. maj 2009

Notat

Rygepolitikker i Region Syddanmark

1. Baggrund.

Regionsrådsmedlemmerne Anita Kjøng-Rasmussen, Jørgen Pless og Karen Baungaard har anmodet regionsrådsformanden om, at rygepolitikken i forhold til patienter og pårørende på regionens sygehuse bliver behandlet af regionsrådet.

De tre regionsrådsmedlemmer ønsker, at regionsrådet drøfter fastlæggelsen af rammer for en rygepolitik, der sikrer, at patienter og pårørende, der ryger, får mulighed for at ryge under indlæggelse og besøg på sygehusene. Dette under hensyntagen til at rygningen foregår under velorganiserede forhold, der ikke generer ikke-rygere og andre. Anita Kjøng-Rasmussen, Jørgen Pless og Karen Baungaard ønsker tilsvarende personalets adgang til at ryge sikret.

2. Indhold.

Regionssekretariatet har fra Sundhedsområdet, Psykiatriområdet og Socialområdet indhentet redegørelser, der belyser de aktuelle rygepolitikker i forhold til sygehuspatienter, institutionsbeboere m.v. Hovedindholdet i disse redegørelser vil blive opsummeret i dette notat. Herudover vil nogle centrale elementer i lovgrundlaget blive rekapituleret.

For så vidt angår personalets adgang til at ryge henvises til Hovedudvalgets udmøntning af lov om røgfrie miljøer.

3. Lov om røgfri miljøer.

Det fremgår bl.a. af lov nr. 512 af 6. juni 2007 om røgfri miljøer, at:

- det ikke er tilladt at ryge indendørs på arbejdspladser. Dog kan det besluttes, at det er tilladt at ryge i arbejdslokaliteter, der alene tjener som arbejdsplads for én person ad gangen, ligesom det kan besluttes at indrette rygerum og rygekabiner, hvor rygning kan finde sted (§ 6).
- på børneinstitutioner, skoler, opholdssteder og lign, der fortrinsvis har optaget børn og unge under 16 år, er det ikke tilladt for børn og unge samt elever at ryge på institutionens område. Andre personer må ikke ryge på institutionens udendørsarealer, hvor børn og unge færdes; det kan besluttes at indrette rygerum, hvor de pågældende kan ryge (§§ 7 og 8).

- for døgninstitutioner, opholdssteder, kostskoler, efterskoler o. lign., der fortrinsvis har optaget børn og unge i 15-16 års alderen og derover, og som også fungerer som bolig for de unge, kan det besluttes, at det er tilladt, at de unge ryger i rygerum og på deres egne værelser (§ 7).
- på uddannelsesinstitutioner, der ikke er omfattet af § 7, kan det besluttes, at elever og studerende må ryge i lokaler, som er stillet til rådighed som studieplads og kun benyttes af én elev eller studerende ad gangen; ligesom det kan besluttes at indrette rygerum og rygekabiner, hvor elever og studerende må ryge (§ 9).
- sygehuse og lignende institutioner kan i ganske særlige tilfælde tillade patienter og pårørende at ryge (§ 10);
- på plejehjem, døgninstitutioner, botilbud og lignende institutioner kan den enkelte beboer beslutte, om der må ryges i det værelse eller den bolig, der tjener som den pågældendes private hjem; det kan dog pålægges beboere ikke at ryge i værelset eller boligen i det tidsrum, hvor personalet befinder sig der (§ 11)
- i private hjem, hvor der modtages en offentlig serviceydelse i form af personlig og praktisk hjælp, kan det som forudsætning for ydelsen pålægges beboere ikke at ryge i det tidsrum, hvor personalet opholder sig i boligen (§ 12).

4. Rygepolitikker i forhold til somatiske patienter.

Redegørelsen fra Sundhedsområdet viser, at patienter (og pårørende) er forskelligt stillet på regionens sygehuse i henseende til deres muligheder for at ryge. Forskellene vedrører især, om der er indrettet særlige rygerum, og om det er tilladt at ryge udendørs på sygehusmatriklen.

I den ene ende af spektret ligger Vejle og Give Sygehuse, Fredericia og Kolding Sygehuse samt Sydvestsjysk Sygehus. Her er der indrettet særlige rygerum. Der kan være forskelle med hensyn til, om disse rum kun er tilgængelige for indlagte patienter eller de også kan benyttes af ambulante patienter og – under særlige omstændigheder - af pårørende. Rygning udendørs på disse sygehuse er generelt tilladt, men der kan være begrænsninger i forhold til, at rygning ved indgangene til sygehuset er forbudt.

I den anden ende af spektret ligger Svendborg Sygehus (herunder Faaborg, Nyborg, Ringe og Ærø) samt Middelfart Sygehus. Her er der ifølge det oplyste et generelt rygeforbud på sygehusmatriklerne, både indendørs og udendørs.

Midt i spektret ligger Odense Universitetshospital og Sygehus Sønderjylland. Her er der et generelt forbud mod rygning indendørs, mens det er tilladt at ryge udendørs på sygehusmatriklen.

Redegørelsen fra Sundhedsområdet beskriver desuden:

- at der i hvert fald nogle steder under særlige omstændigheder dispenseres fra de generelle rygepolitikker i forhold til patienter og pårørende;
- at der er tilbud om hjælp til rygeafvænnning i form af nikotinsubstitution, vejledning mv.
- at rygepolitikkerne på Sygehus Lillebælt og Odense Universitetshospital/Svendborg Sygehus står for at skulle revideres.

5. Rygepolitikker i forhold til psykiatriske patienter.

Psykiatriområdet har undersøgt, hvordan loven om røgfrie miljøer bliver praktiseret på sygehusets enkelte afdelinger, såvel i forhold til indlagte patienter som i forhold til patienter i distriktspsykiatrien.

Afdelingernes rygepolitikker er forskellige, men det fremgår af Psykiatriområdets redegørelse, at det for de fleste gælder:

- der er etableret rygerum for indlagte patienter;
- skærmede og fikserede patienter har generelt tilladelse til at ryge på egen stue;
- ambulante patienter henvises til at ryge udendørs.

Distriktspsykiatrien og Oligofreniteamet i Haderslev (der behandler udviklingshæmmede patienter med psykisk sygdom) har implementeret loven i forhold til besøg i private hjem. Afdelingerne tager individuelle hensyn til patienterne under disse besøg.

Det bemærkes, at Almenpsykiatrisk Afdeling i Middelfart i marts 2009 fik et uanmeldt besøg af Arbejdstilsynet, der ville se, hvordan loven om røgfri miljøer bliver udmøntet i praksis hér. Det fremgår af Psykiatriområdets redegørelse, at tilsynets jurister er ved at fortolke loven i forhold til indlagte patienters ret til at ryge på lukkede afdelinger; at sagen er videresendt til Sundhedsstyrelsen; og at Psykiatriområdet endnu ikke har modtaget nogen tilbagemelding.

6. Rygepolitikker i forhold til borgere på Region Syddanmarks sociale tilbud.

Socialområdet har udarbejdet en redegørelse ud fra daglig praksis og nedskrevne procedurer fra et repræsentativt udsnit af Region Syddanmarks sociale tilbud til borgere over 18 år. Sociale tilbud, hvis målgruppe er unge under 18 år, indgår således ikke i redegørelsen.

Generelt gælder for både døgntilbud og dagtilbud:

- rygning er tilladt i det fri på en sådan måde, at andre ikke udsættes for tobaksrøg og dermed passiv rygning.
- rygning er tilladt i pavilloner, hvor det tydeligt fremgår, at der må ryges; samtidig skal der være et udluftnings- og ventilationssystem.
- rygning er ikke tilladt indendørs på tilbuddenes fællesarealer og heller ikke i tilbuddenes biler eller busser.

Særligt for de sociale døgntilbud:

- rygning er tilladt i borgerens eget hjem; dvs. det område, som borgeren har fået stillet til rådighed under kortere eller længerevarende ophold på Region Syddanmarks sociale tilbud. Det kan dog pålægges beboeren ikke at ryge i det tidsrum, hvor personale opholder sig der. Samtidig er det god praksis, at der bliver udluftet i boligen inden en medarbejder skal opholde sig der, eksempelvis i forbindelse med samtaler, hjælp til oprydning el. lign.